

Ханты ясън

23 апреля 2020 года

www.khanty-yasang.ru

№ 8 (3548)

Основана 1 ноября 1957 года

Покачев ёх мень вэнт шушийн вэл,

А.К. Покачева

Йис вўлдәң мир Покачев ёх рәт ин тәмхәтләвәнта Сәрханд мүвн вәлләт. Ард пеләк хуят тәм рәт эвәлт вәнт шушийн ѹкан вўлдылаң лавајлман, вой-хўл велпäслуман вәлләт.

Покачев ёх мень Анастасия Кирилловна Владимир икел пида Сэргханл мүүн Русскинкой вош пүүчдлн 90 километра көмн вэнт кэртэн вэлдэлдэцэн. Вэнт шушийн Анастасия вэнтпайл па икел яй хоттел ёх пида и кэртэн вэлдлэт. Вантэ, ар хуянт кен вўлы

давалтты. Щалта мэттэх хуягтэл воша мэнтыйн па итэх ёхдал вүлдэв тащэл давалтман юлни вэлдлэйт. Анастасия па Владимир хэлүүм няврэм тайланцан. Павел пухайн па Кристина, Алина эвнэлж Русскинскай вош ўшколайн вэндтыйлдлэйт па интернатн вэлдлэйт.

Няврэмдл ён хэн юхи
лайнхалат. Щалта пухл па
эвеңәл таң па лүн рүтъ-
щаты хайлтат пурайн юхи
кәртэла яңхлэт. Анастасия
Кирилловна лупаң:

— Лүйн айлам юхи юхтыйлты пурайн мүн мурта амтаяцлэв. Арсыр вेरа яха күншемэлүүв. Эвиеңдам пида ёнтаслув. Дын сак кэрэлти сэмэнцэн. Пухем ащел пида вой-хүл велпэс панта яңхийл. Няврэмдама наарум яадаа түүхийн ташев пэсэнцэн тайлдв. Эвиеңдам па пухем ширин мөт ши нётаслдт. Щиты яха вэлтэвн хатлдт сора худалдт. Ма вэнтпем Капитолина Ивановна Покачева јм нумсуп хайнхэх кашэн веरн мүңева нётл.

мёт әмäш хўл каталты,
воньшумутат ёкайтты.
Лўндан вўлди пида няв-
рематга әмäш вош-
хематы. Мўн пелна па
пирум яңхти пурайн
ташев пёсäндан тайлэв.
Эвенцадам па пухем ширн
мёт щи нётасдат. Щиты
яха вэлтэвн хатладат сора
худалдат. Ма вэнтпем
Капитолина Ивановна
Покачева ям нумсуп
хайнхех кашаң вэрн
мўнева нётл.

ва нет.
Ульяна ДАНИЛО

Коронавирус мэш олёндэн

Тাম ол тәнлүп тылдай хәтләйт Россия мүвевиң оләнмит хәннекә хуци щи лавәрт мәш вәйтсы. Кәтләм тылдай мәнәс, интәм мүң мүвевиң 58 шурас мултас хәннекә щи мәши хойсы. Мослупты, COVID-19 мәш па хон пеләк 185 мүвн вәл. Ай кер тылдай 11-мит хәтлән «Всемирная организация здравоохранения» тәхи ёхн щи мәши питум вәр пандемияя альщасы. Щи пурайн Россия мүвевиң 28 хуят щи утн мәшмәлман вәс.

Пандемия – щит щима, пур, хэн мүв хүваттыйн даварт мэшсора ара йил.

Хайнхэя мосд вэты,
хутыса щи мэш уша
верты рахл: ел тем-
пература вэна өнумл;
хайнхэя хэлэн питда;
лүвела даалты даварт;

лонät кäшитлät; хäн-
нëхë сорашäк тäймийл.
Мëшäң хуят пида пу-
тäртгум юпийн хäннëхë
14 хäтд мär мëша пит-
ты щир тäйл, щирн тë-
са вантты мосл, вантë,
щи йилуп мëш грипп
хурасун однитл.

Хутыса щи мәш и хାନ-

нэхэ эвэлт па хяята йил:

- мэшэн хуят хэлдя-ты эвэлт;
 - автобусын муй мулты хотын ов муй па па утээ ёшн каталмал юпийн.
 - Щирн кашэн хуята интэм щи вэрэйт ўма вэты МОСЛ:
 - вэн дэлгэятаа, ёраш-ты хотята ал яхаты;
 - хэлэн ёшн сэмнэ-дэн, веншэн па унлэн ал кетматы;
 - хэлэн питум хуятаат хуша ванашаак ал доляты;
 - ёшнэлдэн ўма па тэ-са длюхитаты;
 - телефондэн па па

**щүңқат ванкүтлы нух
мәнхаты.**

Уша йис, хуты мөт олёнан Россия мүвөвн тәнлуп тылдаш 27-мит хатдэн 40 од луват хайн-некэ коронавирус мәшн хойсы, лўв щи елпийн Милан мүва янхас. Па лўв мөт олёнмит мүн мүвөвн тэлаца йис.

Мосд лупты, вән көр тылдаш 22-мит хәтлән Россия мүвөвн 57999 хәннәхә щи коронавирус утн мәшәна йис, щиттәт күтн 4420 хәннәхә ямәлдтсы, 513 хуят мәш эвәлт ўнтәма йис. Щхәт хәтлән Россияев хущи 5236 хуят мәшн питсы.

Надежда РАГИМОВА

Югра мӯн вәлты ёх велпäслäты вәрät

Ёмвош округ көңца ими Наталья Комарова 2020-мит одн товийн васы велдлэслэты вэр олёнэн поступсы непек хэншэс. Щи постановления непек щирн, Югра мүүн вэн кэр тылдаж 13-мит хэтгэвчээ эвэлт Ас нопатты тылдаж 24-мит вэнта йирлэхэд юхтуум ёха тэтаа велдлэслэты ён рахл.

Вантэ, Югра мүүн вэл-
ты непек ён тайлдаты ки,
там мёва ён рахлд ий-
ты васы па тухлэнвой
вэлпэслэдти щира. Тэ-
маш непек лэшдтса щи
щира, лэлн па мёв эвэлт
мир даварт мэш яңхты
мартыв ал ёкумсат.

Щи хүятдээ, мэта ёх
Ёмвөш округн вэлдээт
па нэм непекн тайлдээт
тээта вэлты постуслы ут,
вэлты мүвэнэн васы па
тухдэн вой велты рэхл.
Велдэслээты непек ин и
пүш тови мэра мэлдээ. Щи
посн вэнтэлти тэп нын

вэлты районайн хушаа
рэхл. Щэлта атум турэх
мэш вэлты пята велдээс
пянта мэнтэнэн вошёата
па кэртэата хойлжты ын
рэхл.

Югра мүүн ин дөваса
па вेर такла ён рäхл нё-
майлт тäхия яñхты. Щи
пäта веллäс ёх юлтаса ин
пäкдät яñхты тэп васы па
тухлäн вой веллäслäты
щира непек лэштäтты.
Эхäт непек ёша павäтты
юпийн тэп веллäс пäнта
яñхты рäхл.

Югра мүв вәнт түтәт питләт ки муй па округ мөт вән санитарной тохтур велпәсләтән ўн есälтә непек хәншәл ки, тухләң вой велпәсләтән вәр иса ләп тәхәрлә. Щи пурайн велпәс пәнта мәнты рәхл тәп хәнтәтә, вухалята, юрнәта па щи ёха, мәтә хуятәт федеральной ширн вел-

Хәнты ясäңа тулмаشتас Ульяна МОЛДАНОВА

Лыв саттэла вөр тайты ёх нух вантлыйт

Вэн кер тылдаж 8-мит хатталык округ кэца дәнкәр хә, экономика веरәт вантман тайты департамент кэца Николай Милькис интернет ширин Instagram тাহийн Югра мүн вәлты мира лыв саттэла веर тайты хуята нётупсэт олән айкел тәс. Вантэ, интәм коронавирус мәш пурайн ар пеләк рәпата таҳет ләп тәхарсыйт, веरлал вевтама мәнты питсәт.

Щиты тাম даварт пурайн дыв саттэла вэртайты ёха рэпитты хотят пята налог вухат айшака вердыйт, щи ставка ут 0,7 процента йил. Щалта 2020-мит одн рэпитты тылдящ вухат пята налог 1 процент вэнты ая вэрлы.

Ши тумпийн «Югорская региональная микрокредитная компания» тэхи ёх вухн мэлыйт, лэдн дыв саттэдэ вэр тайты хуятаат ат нэйтсийт. Страховой вухат 15 процент вэнты шимда ийлэйт. Ши күтн па тэм

вухът хэт тылдящ мэр
сухуптаты рахл.

Интам шенк лаварт
пуря юхтас, иса мира
юлн омасты мосл, лэлн
пайлтап мэшн ал хойты.
Ар пелэк вэн лапкайт,
хайнхэх хурамаңа верты
тäхет, лëты-янышты хо-
тäйт, арсыр юнтäң па
ёрашты тäхет па па мос-
ты утäт лäп тэхэрман
вэлдät. Тäm тäхет кëщайт
пäта аренда вух иши ван
хäтлуп тылäщ вэнты
сухуптäты шир питл.

Кәща хә Н. Миль-
кис ясңат щирн, де-

партамент тэхия округ
мир эвэлт кашаң хালд
йм арат пищма юхатл.
Лыв саттэла вөр тайты
ёх тумпийн мир инь-
щаслдт, итэх вошатн,
кэртэтн лётут тынэт
вөна йисайт, мую щиты?
Кэщаев юхлы лупас, хуты
Югра мүвн лётут тынэт
вантман тайлдыйт. Вөн
тын ён шиваласы, тэп
Кондинской районэн
есум йинк пята тын еша
вөна йис, вантэ, тэм
мүвн яхты-мэнты ёш
товийн па сүсн атум

Ирина САМСОНОВА

Округ кәща н€ вәйтантупсы

Вән көр тылдәш җапәтмит хәтәлән округев правительства хот йитиң Югра мүв кәща не Наталья Комарова нәмасыя видеоконференция ширн волонтер вәлты хәннәхүяттән пила вәйтантупсы дәштәт.

Ийха ёктәшум волонтер ёх елпийн **Наталья Комарова** лупаң: «Тәмхәтл ма нынана ям вүща ясәң па вән пәмәшила лупты вүтшәлүм. Тәм юхи хәщум тылдәш мәр нын хүләве вешката, түңцирәна кашәң ай муй вән рәпата верәт дәштәтсәты, округев луваттын вәлты па арсыр нүшәя питум хүятата сырсыр унтас версәты. Мүн округ мүвев тәмхәтл щимәш тәхия Россия луваттын дүнәтла, хута араттәлән вешката хүяттәт вәлдәт, мәта ёх муй н€ иса лыв күтәлән нётәсман вәлдупсы щирдал ямалдәт. Щимәш вәрәт – щит шәңк вән па мет мосты вәлты-холты вәрәт тәп нын хәтл мәр рәпатайлән унтас мүн Югра мүвевн тывсәт».

Тәмхәтл округев луваттын кашәң хәннәхә уша вәрәс, хуты йилуп коронавирус нәмуп мәш юхтәс. Щит пәта кашәң хүята иса тәм тылдәш мәнты мәр юлн омәсты мосл па нәмулты тәхия леваса яңхты ўн рәхл.

Вән көр тылдәш сухәнты вәнты округев вән кәщайт па волонтера вәлты хәннәхүяттәт нәмәсләт, муй ширн щимәш тәхидәштәт, мәта унтасн арсыр хәннәхә нүшә вәрәт тәса па түңцирәна дәштәт. Щит пәта тәп волонтера вәлты ёх, Югра мүв общественной па внешней связята департамент кәща дәңкәр хә **Александр Деменко** айкел вәрәс. Лёв путәртәс, хуты координационной тәхия Югра мүвевн гражданской па социальной инициативы тәхид пилт. Щит тәхийн вәлты кәщайт волонтера пила сырсыр мосты вәрәт дәштәттә вүяналтәт. Щит

Н.В. Комарова

питләт елды нәмәсты, хутыса нүшә вәрәтн пиршамум ёха нётты. Лыв тәм пурайн иса юлн омәсләт па ин немулты тәхия иса ўн па яңхәләт. Щит пәта лывела мосты ләттәт, пурмәс муй пуртән тәм тылдәш мәнты мәр лывела мосл.

Югра мүв кәща не ясәт ширн, лўв тәм күтн ишити кашащас щимәш йилуп поступсы вүты, мәта ут хүват нәмасыя региональной оперативной штаб нәмуп тәхид вәрты, лән коронавирус мәш эвәлт мүн округевн вәлты хәннәхүяттәт давалты ат рәхәс.

Елды тәм мирхота видеоконференция ширн ёктәшум волонтер хүяттәт елпийн общественной па внешней связята департамент кәща дәңкәр хә **Александр Деменко** айкел вәрәс. Лёв путәртәс, хуты координационной тәхия Югра мүвевн гражданской па социальной инициативы тәхид пилт. Щит тәхийн вәлты кәщайт волонтера пила сырсыр мосты вәрәт дәштәттә вүяналтәт. Щит

тәхия Югра мүвевн нүшә ширәта питум хәннәхүяттәт айкелдәт китти вәритдәт, муйсәр ләттәт, пурмәс муй пуртән тәм тылдәш мәнты мәр лывела мосл.

Мет оләнән кашәң щимәш айкел щи координационной тәхид хүщи яма аргадәла па вантда. Щалта щи нәпек хәннәхә вәлты кәртә муй воша китлә, хута щит волонтера ёша пилт. Волонтера щи вохты нәпек хүват лапка яңхәләт па щи хүята мосты ләттәт дәтләт па тәлдәт.

Тәмәш вәр ишити елды социальной развития департамент тәхийн социальной рәпатнекат дәштәттә пилтдәт.

Щимәш поступсы нәпек ин тәмхәтл Югра мүв волонтера вүсәт, лән йилуп коронавирусной мәш вәрәт эвәлт округев луваттын вәлты хәннәхүяттәт ямсыева елды давалты.

Өхат видеоконфе-

ренция мәнум пурайн округев «Народный фронт «За Россию» нәмуп тәхид кәща **Владимир Меркушев** путәртәс, хуты лыв нәмасыя нётупсы вәр ләштәт. Щит пәта арсыр вешката хәннәхүяттәт па рәпитеттә тәхет округев луваттын нүшә вәрәтта питум хүятата ар ширн нётләт. Щалта нәмасыя карты кел **8 800 200 34 11** номер хүват иныштәстә рәхл, ин щи ут унтасн 60 од мултаса ювум па шенәк мәшиштә хүяттәт кашәң хәтл мәр нётләйт. Тәм карты кел хүват арсыр нүшә вәрәтта питум хәннәхүяттәт айкелдәт китти вәритдәт. Вәрум айкелдәл хүват волонтера щи хүятата нётләт.

Щиты ай көр тылдәш 24-мит хәтл вүш эвәлт Югра мүв хәннәхүяттәт эвәлт араттәл 264 вохты нәпек общероссийской штаб тәхия юхтәс. Ин щи ут хүват нүшә вәра питум хүятата арсыр мосты ләттәттән муй пуртәнәйт дәтләйт.

Видеоконференция сухәнты кәмн уша йис, хуты ин тәм юхи хәщум тылдәш мәр округев хәннәхүяттәт ар пеләк иса юлн омәсләт па нәмулты тәхия леваса ўн па яңхәләт. Вантә, кашәң хәннәхә ишипа коронавирус мәш эвәлт ямсыева давләсман вәл. Пиршамум муй мәшиштә хүятата волонтера вәлты ёх арсыр вәрәттә иса түңцирәна нётләт. Тәмхәтл Югра мүвев луваттын араттәл 1,2 шурас айлат хәннәхә щиты рәпитет. Мет юхи хәщум пурайн лыв кät йилуп вәр дәштәттә па вүтшәләт, лән мәт яма па аршак вәрәттә нүшәя питум хүятата нёттә.

Владимир ЕНОВ

Вәнлтыйлты вәрәт оләңән

Вән көр тылдәш 13-мит хәтәлн Югра мүвн вәнлтыйлты вәрәт тәты тәхи кәща ики Алексей Дренин интернет хўват ай павтас. Ин лавәрт турәх мәш пурайн муй иты ўшкода няврәмәт юлн вәнлтыйлләт, лўв путәртсәлә:

— Тәм хулам дапәт мәр худыева ўшкода няврәмәт юлн хотлаң вәлман интернет хўват вәнлтыйлсәт. Югра мүвн луваттыйн эвет па пухат кеша видео ширн уроқат вәрсайт. Щи тумпи ўшколайтн вәнлтыйлты ай ёх интернет хуша социальной сеть муҳты юлн лўнгатты, хәншты рәпатаин мәлыйт. Няврәм вәнлтаты ёх нәмәсләт, муй иты тәса дыв урокдал ләштаты па хәншты, лән ай хуятата ям ат вәс.

А. Дренин ўңкета па ащета лупәс:

— Ешак ўңкет, ащет, ешак няврәм вәнлтаты ёх!

Мүн нәмхәнты тәми-ты хўв мәр хотлув эвәлт ѿн рәпитетийлсүв. Щи пәта Россия мүв Министерства просвещения па округев няврәмәт вәнлтыйлты вәрәт тәты тәхи хуша рәпитетты хуятат ям кем нәмәссүв, муй иты мәшкәши суртән няврәмәт елды вәнлтаты. Вантә, вәнлтаты вәр лутаң иса пурайн. Ин Ёмвош округн ўңкет, ащет па няврәм вәнлтаты ёх күтэлн пүтремәләт, муй вүрн тәса па яма тёпнен лўнгатты па хәншты вәр елды тәты. Кәмн нын мулты сурт няврәмән вәнлтыйлты вәр өхтыйн уша ѿн

А. Дренин

павтләтты, имухты айлат ёх вәнлтаты ёх эвәлт нух иньшәсаты. Тәмәш лавәрт мәш пурайн мосл яма па тәса елды рәпитетты. Йашкода няврәмәт ин вән көр тылдәш 30-мит хәтл вәнта юлта хотлаң эвәлт вәнлтыйлләт. Елды мәш яма йил иса, худыева ўшколайт рәпитетум ширелн питләт кәпарты. Щи тумпи Югра мүвн

вәнлтыйлты вәрәт тәты тәхи кәща ики Алексей Дренин ўшкода етшуптаты няврәмәт оләңән ай павтас:

— Лавәрт мәш тывум пәта 9-мит класс етшуптаты няврәмәт тәм ол рүш ясән па математика экзамен вәрты питләт. Елды мәш йира павтләв иса, лыпәт өнүмтә тылдәш олңиттийн няврәмәт экзаменәт хәншты олңитләт. Щадта 11-мит класс етшуптаты ай ёх экзамендаш иши лыпәт тылдәш 6-мит па 8-мит хәтләтн вәрты питләдал.

Мосл лупты, вән непека вәнлтыйлты тәхет иши ўшколайт иты няврәмәт вүты экзаменәт питләт дәштаты лавәрт мәш мәр ширн.

Ульяна МОЛДАНОВА

«Рәпата эвәлт йира партты ләнхалыйт ки...»

Рәпата вәтшаты вәр – щит пәлтап вәр. Вәрум рәпата пәта кашаң тыләшн ёша вүты вүх түмпийн сәм лыпийн лавәрта йил. РФ Трудовой кодекс посн щи оләңән тәса хәншман.

Рәпата вәтшаты пурайн пәлтап ѿн мосл. Мосаң, щәхашәк уша йил, хуты тәм рәпата хўвн вүшкәтә мосаң, лән йилуп па мет ям тәхи вәйтты. Йилуп рәпата вәйтты пурайн итәх нәтты вәрәт оләңән лўнгатты па нумса пунаты.

1. Ешак рүтъшаты. Рәпата вәтшаты пурайн ешак рүтъшаты мосл. Мосаң, па мүвәтта, па вошата рүтъшаты ширн яңхты. Мосаң, няврәмәт пила аршак щос вәтты па ияха рүтъшаты. Мосаң, рәттәт, ләхсәт пила вәйтантыйлты па ияха

рүтъшаты. Щи күтн лы-веда ай павтаты, хуты йилуп рәпата кәншты ләнхалаты.

2. Интәм йилуп вәлуп-сыйн интернет хуша рәпата тәлыева. Мосаң, нын саттана сәмәң вәр тайләтты – щи оләңән интернетн уша вәтты рәхл.

3. Арсыр рәпатаит оләңән уша павтаты. Тәса уша вәраты, па тәхетн муй ширн мир рәпител. Мосаң, йилпа вәнлтаты хәрәта, семинарата хәншаньшты, лән, мет апраң хуята йиты. Мосаң, па тәхийн йилуп вәнлтаты вәр оләңән непек

мосл, тәп щи пурайн тылдәш мәр ёша вүты вүх вәна йил.

4. Рәпата кәншты пурайн «Резюме» непек әмшә хәншаты па арсыр тәхета китаты. Вантә, хутыса хәннәхә лўв олңедн непек хәншәл – щимәш рәпата вәтты шир вәл. Щит пәта мосл хошты вәрәт, мет әмәш па сәмәң щирәт оләңән ай павтаты.

5. «Центр занятости населения» тәхия мәнаты. Тәта нын нәттәйтты. Путәртлыйн, муйсар рәпата тәхет мүн округевн вәлләт. Мосаң, мосты рәпата тәхет йилпа вәнлтыйлты. Уша вәрты, хута рәпата мущатты рәхл. Мосаң па вәнлтыйлты юпийн юкан вәр пүншты.

Щит пәта рәпата вәтшаты пурайн пәлтап ѿн мосл – кашаң хәннәхә вәрите елды вәлты шир түмматты.

Мулты рәпата щимәш сайтат хуша кәншты рәхл: www.deptrud.admhmao.ru – «Югра мүв рәпата мәтә тәхи», www.trudvsem.ru – Рәпата мәтә па кәншты вәрәт өхтыйн «Рәпата Россия мүвн» нәмпі федеральной служба.

<http://86.gosuslugi.ru> – Югра мүв Государственной па муниципальной щирәт.

Щи вәр оләңән карты кел хўват иши уша вәрты рәхл: **8(3467)32-05-17** – «Ёмвошән рәпата мәтә тәхи».

Хәншы ясән тулмаштас
Ирина САМСОНОВА

«Ростехнадзор» таңылғаным жүргін

Хўл велпäслäты вохты непек

Тäm ванäн Югра мўн шуши мир хўл велпäслäты веरäт олänän карты пун хўват промышленность департамент хуша рәпитты ими Светлана Кирилловна Гындышева пила путäртсум.

– Светлана Кирилловна, путäртэ, муйсäр непек посн Ёмвош окрутн хানтета, вухалята па юрнäта хўл холпиты рäхл?

– Вәнт шушийн па ай вошаты, кәртäйтн вәлтты шуши ёх вой-хўл веरäт тәтти министерства Ас ноптäтты тылäщ 7-мит хäйтл 2018-мит ол вүш эвәлт дәштäум поступсы № 196 ут хўват хўл велпäслäты пäкäт. Щи непек посн заявка мосл хänшты.

– Путäртэ, муй тäхийн хўл велпäслäты щира вохты непек вүты?

– Хўл ноптäлты пäта веरты заявка непек интернет <http://depprom.admhmao.ru> немуп сайт хуша вүты рäхл. Хўл велпäслäты заявкая тämäщ непекäт олänän хänшты мосл:

а) тәса обшина немн па ИНН, ОГРН непеклän хänшты, нын карты кел телефон номеран па электронной пәшта тäхи;

б) опраш немн, немн, ащи немн, нем

непек, сема питум свидетельства непек, хута хänшман хäнты, вухаль муй па юрн, вәлтты хот адрес па нын карты кел телефон номеран па электронной пәшта тäхи;

в) хänшалн, муйсäр хўл катäлты питäлдäты, муй тäхийн хўл велпäслäты, муй арат хўл лänхалты ноптäлты, хән питäлдäты хўл холпиты;

г) хänшаты, муй вүрн па муйн хўл катäлты питäлдäты;

д) хўл велпäслäты тäхи номер, муй тäхийн хўл холпилäлты;

з) хänшалн, тәнял ол муй арат хўл катäлсäты;

ж) нын обшинайна лунум ёх немät па лыв хäнтэт, вухальт, муй па юрнäт, лыв нем непекäл па вәлтты хот тäхилäл хänшаты.

Тäm веरäт хänшман ѹпийн хўл велпäслäты вохты непек обшина кәшайн, муй па хäнты, вухаль, юрн хуятан ёш посн пунда.

– Светлана Кирилловна, муйсäр непекäт

хўл велпäслäты вохты непек пила пунты?

– Нем непек, сема питум свидетельства непек копияйт мосл веरты. Хўл велпäслäты вохты непек щив китты рäхл: Ёмвош, Студенческая вош хўлы, хот 2. Карты кел: 8(3467) 353-404. Сайт: www.depprom.admhmao.ru. Электронной пәшта: depprom@admhmao.ru.

Щи тумпи нын хўл велпäслäты вохты непек пäкäлдäты «Единый портал государственных и муниципальных услуг» немуп ут мухты веरты.

– Хән хўл велпäслäты вохты непек китты рäхл?

– Хўл велпäслäты вохты непек лыпäт хойты тылäщ 1-мит хäйтл 2020-мит ол вәнта мосл хänшты. Щи ут посн нын хўл ноптäлтäты йилуп одн питäлдäты. Иса тäm непек посн нын хўл 120 хäйтл мäр катäлдäты пäкäлдäты.

Югра мўн ай вошаты, кәртäйтн вәлтты хäнтэт, вухальт па юрнäт хўл велпäслäты тәп непек щирн пäкäлдäты.

Елды промышленность департамент хуша

С.К. Гындышева

рәпитты ими Светлана Гындышева путäртсäлэ, муйсäр холпäт ѣн рäхл Аса, Даңала, юханäта, дöрäта, пуслäта омäсты.

– Путäртэ, муй вүрн хўл велпäслäты рäхл?

– Ин Югра мўн хўл тухäлн ноптäлтäты рäхл. Щи тумпи 25 метра хўват холупн хўл катäлдäты пäкäлдäты.

Хўл велпäслäты веरäт ёхтын нын кашäн веर тäm карты кел хўват иньшäсäты: 8 (3467) 353-404.

Ульяна
ДАНИЛО

Хурамаң Кев мүвә мойна юхтаты!

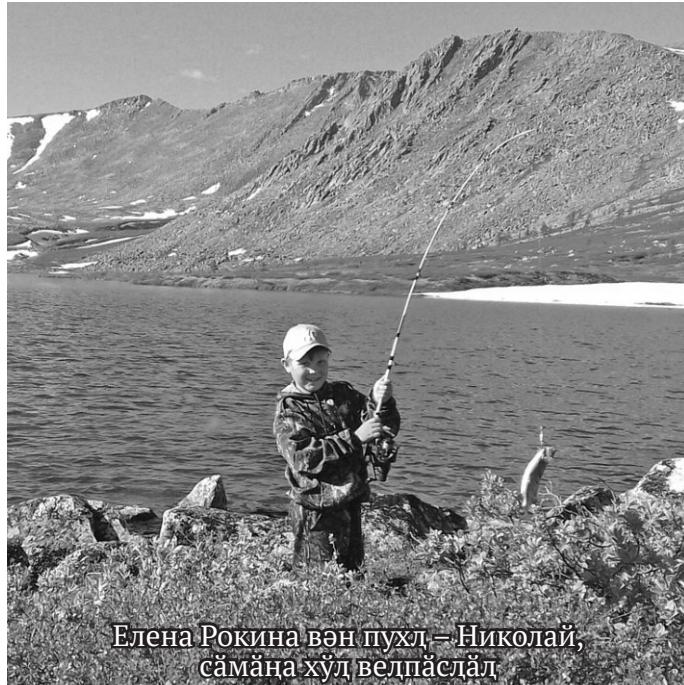
Округев луваттыйн ар пеләкни мүв илди питы вуй па газ вүты тәхет омассыйт. И тәхийн мүв вуй вүты кәшайт шуши мирлүв пила тәса рәпилтәт, кашашты непекәт тұна ләштәтәт, итәх тәхети кәшайт ән вериттәт, мосаң, ән ләнхалат увас ёхдүв пила нүшайт түнматты. Күш рәпата юпийн мүвең нүх систамдыйт, катра түрпайт ѹқана йилуп уттәт талдыйт – мүвиев-йинқиев питы вуйн хөләңа ювум тәхи ар.

Щи мәрн ташаң Югра хұща итәх мүвлүв-йинқлүв, вәнтлүв тәмхәтәл вәнта систамаңт па тәдаңаңт, щи тәхет вәты рәхл. Щит йис-сәң-нәптәң Сүмәтвош район хурамаң Увас Кев мүв. Юханатын ям хүдәт, вәнтәтн сыр-сыр вәнт войт хуңна вәлдәт.

Йис непекәт щирн 1842-мит кем одн Саранпауль кәрт омассты питсы. Сырыя тәта тәп вухалят вәсәт. Эхәтшәк Кев па пеләк эвәлт Лямин юхана саранат вүлдүләл пила касаңсат па вәлтыхолты питсат. Щиты айлтыева 1903-митн кәртые 300-кем арат хуята енмәс.

Интәм Саранпауль па щив лунум мәт ай Хурумпауль, Щекурья, Ясунт, Дэв, Ломбовож, Сартынья, Кимкъясуй па Ным Нильдино кәртуетәтн нял щурас мултас хуята вәл. Щит вухалят, юрнат, саранат, хәнтәт па па мирайт.

Хурамаң Увас Кев мүвн «Саранпаульской» нәмпи вүләт давалты тәхи, «Дэв» нәмуп хоттәт омассты па тәл пурайн карты әхәлн яңхты-мәнты ёшай вәртү тәхи (Н. Полуянов кәща) вәл. Дэв кәртән А. Голошибин пүншум «Рахтынья» нәмпи шуши мир обшина пила хоттәт омасләт па хүл ведпәслуман яңхләт. Щалта «Турупья» обшина вой-хүл ведпәслуман па тынайтвой сух кәртәң мир эвәлт ләтман па елды тыныман айнайин рәпилтә. Кәщая тәта И. Качанов вәл. Щалта М. Гындыбин «Кимкъясуй»

Елена Рокина вән пухл – Николай, сәмәна хүл ведпәсләд

община ләштәтәс, тәп дыв рәпатаел шенк ән кәл. Т. Ванюта «Межи» хоттәл ёш обшина пүншас, айлтыева иши рәпилтәт.

Саранпауль кәрт па Сүмәтвош район ай кәртует киньша хүв тәхийн вәл. Яңхтымәнты ёш тәп тәл пурайн, хән Дэв юхан яма потл, ләштәлдайт. Дүн пурайн түтәң хоп па и дапәт кәт пүш тухләң хоп юхтыйл. Сүс-тәлн па товийн шенк даварт. Тухләң хопа билет непек ләтты щир иса ўнтәм. Щит пәта Саранпауль мүва, мосаң, арсыр мирайт мойна юхатты вүттийләт, тәп щив мәнты шенк даварт. Итәх хуята шенк ләнхалат мүн хурамаң Увас Кев мүвең вантты, щив юхатлаңт, күш лыведа даварт.

Кәртәң лыв саттәда вәр тәйтү хуята иши даварт. Тәп так яснуп,

хүв нумсуп, рәпата пела апраң па каркам хәннәхә мойна юхатты вәр ләштәтты па елды тәттәттәт.

Сырышәк Саранпауль кәртән туризм вәр Армения мүв эвәлт юхтум У. Маркосян яма тәс. Дүв 35 мултас од увас мүвеңн вәл. Ям хәннәхә, тәп ин туризм вәрл ләп тәхәрсәлә.

2011-мит од вүш эвәлт «Рутил» нәмпи туристической тәхи рәпитетти питәс. Кәщая тәта Л. Филоненко вәл. Интәм дыв мойна мир «Неройка» па «Народной» Кевңәна карты әхәлн тәттәлят. «Неройка» па «Народной» нәмпи Кевңән мәт кәрәшнән. Тыв хәнхты – щит вән уй!

2015-мит одн айлат саран нә Е. Рокина рәтләд ал пила «Пуйва» юхан хонәнәң вүт кәртые

пүншат. Интәм тәта саран нюки хот, вәлтыхолты хоттәт, певәлт хот, ләттүт кавәртты па па уттәт тәса ләштәтман вәлдәт.

Айтедән Лена ләнхас, Адәлн дүв хоттәл ёхдал, йис рәтләд иты юрн хот па вүләт ат тәйсәт. Ипүш нумса юхтәс дүв саттәда вәр ләштәтты. Оләнән шенк даварт вәс, вантә, мултты вәр пүншты елпийн сыр-сыр непекәт па па уттәт одәнән тәса уша паватты мосл.

Сырыя «Йис ёх пәнт хүват» нәмуп вәр ләштәтсәт. Щит Приобье – Саранпауль – Приобье ёш хүват рүтүштәтти щира мойна хуята Кева тәттәләт.

Еша вәс кәртән «Сора ләтты» нәмуп дапка хот пүншы. Тәта арсыр мавән, воңщумутән, хүләң па нюхән нянят, сыр-сыр ләттәт дәтты па дәтты рәхл. Эхәт кәртәң мир сәма питум хәттәт па па вән ёмәнхәттәт па постәтти щира вән тәхи вохты питсат. Ям арат ёр пунум юпийн кәртәң мир йилдатум вән па хурамаң тәхийн ёмәнхәттәт постәтти питсат.

Тәм вәрт тумпийн Елена Рокина нәмәсәс, мойна юхтум ёха мултты тәхийн рүтүштәтти мосл. Щиты айлтыева гостиница пәта ар хот итуп тәхи вәйттәс, йилдатас па рүтүштәтти кеши ултыхолты тәхи пүншас.

Интәм апраң нәсие Саранпауль кәртә мойна юхтум хуята пәта вән ултыхолты вәр пәта рүтүштәтти тәхи омасты ләнхал. Ма нәмәслүм, дүв вәрләл яма мәнләт, вантә, Елена атл-хәттәл рәпитетман вәл.

Ирина САМСОНОВА

Мосум мүв нявлэмт хানты ясана вэнлтуман рэпитаc

Хәнты хүв йисн хәнты мир тәп рөт ясчелн путартман вәсät. Щи пурайн немалт хуят ён па нәмәсäс, хәнты щаха нявлэмлүв хәнты ясчелн путартты ён питдät. Ин немасыя рөт щирн путартты эвет, пухэт вэнлтэлдэйт.

Ёмвош районэн Мосум мүвн Кышик вошн 38 ол мултас Альбина Дмитриевна Хорова хәнты ясана нявлэмт вэнлтуман рэпитаc. Лёв иса урок мэр хәнты ясана нявлэмт пида путартылдäс. Тäm ими унтасн эвиет па пухиет йис мир хәюм тынäц ясан уша веcäт. А. Хорова щирн нявлэмт рөт ясана талдслäт, тәп юлн иса рүш ясана вәлдät.

Вән кер тылдäц одаң-мит хатдлн Кышик

көртäц имие Альбина Дмитриевна Хорова 65 ода йис. Лёв Мосум юхан тыйн Вән Вар кэртän Хоров ёх хотн сема питäс. Дарья Ивановна па Дмитрий Николаевич Хоровнäн иса 11 нявлэм сенмäлдсäцэн. Хоров ёх аци Мосум мүвн Пүпие якты хот ёмäц арат яма вәслэ па арийлдсäлэ. Дмитрий Николаевич Хоров па вошата Пүпие якты хотата яңхилдäс. Тäm ики араУ па монщäц вәс. Арсыр йис

верэт па путрат Альбина Дмитриевна ашдел эвэлт хэлдяс. Эвие ая вәлмалн ўнкел пёла вантман ётнасты, ёрнасät пантаан талты, сак кэрэлтты вәнлäс. Ар нявлэмäц хот имултыйн ўнкелы хашсät. Щирн Альбина Дмитриевна Андрей ашдел лёв хотала вүслэ.

Тäm сэр-юр хәнты эвие ўшколайл етшуптунал юпийн Ёмвошн педагогической училище хуша нявлэмт вэнлтэты ненца вәнлтэлдäс. Щалта июхлы Кышик кэртала юхтäс. Щата Альбина Дмитриевна ўшколая велци юхтты нявлэмт вэнлтуман ар ол рэпитаc. Щалта рөт ясана эвет па пухэт вэнлтуман вәс.

Рүтъщäты мэнмал юпийн юлн хәнты ёрнасät ёнты питäс. Кышик кэртäц «Моныщ хот» ариты па якты ёх хуша яңхты одцитäс. Щалта 2015-мит ол вүш эвэлт Мосум вош кэртäц имет Антонина Николаевна Никонова, Валентина Ивановна Тарлина, Тамара Алексеевна Молданова, Лидия Алексеевна Сульманова па па хуятт

пида нумäс веcäт яха вэйтантыйлтвы па айлат ёх йис щирн якты, ариты па ёрнасät, нәй саxат па па утät ёнтыт вэнлтэты. Одат мэнум юпийн йина щи ин нецäт «Мосум хানтэй» немуп тахи пүншсät па щата ванкүтлэ эвет па пухэт пида вэйтантыйлдät. Лыв күтэлн тата хәнты ясана нутартлät, арилдат па яклät, йис щирн паван ёрнасät ваньшäслät, ёнтлät. Альбина Дмитриевна күлы түр сый тайл, щирн лүв нендал ариты вэнлтэлдэ. Тämиты и нумäсн яха күншемуман вэлтү щи мосл.

Нявлäк нумсуп ям имие Альбина Дмитриевна! Нэн сема питум хатлэнэн мүн лэнхалдүв лупты:

— **Мосум юхан пүнчлэд ар санхмэнэн ёрн ат майдын, Хүв дэпсүп ар юхенэн вэлдүлсэн ат давлдла, Самиа рагхты ар веcлэн тэса ат мэндлэд, Пүхен шэшты пайлы ёш ат вәл, Хүв йис, хүв непёт щүняца вэла!**

Ульяна ДАНИЛО

Нивәлмит вән щатьщащел вәнты рәт дөрдәл хәншсәлә

1954-мит одн Сүмәтвош район Хошлог кәртән Матрёна Дмитриевна па Алексей Яковлевич Соляновцан ар нявләмәң вухаль кәтнән хуша олән-мит Лида эвие сема питәс. Елды кәтнән хуци оләнмит нявләм тумпийн хәт пушхие Нуви тәрума юхатсат. Вән ёх яснәт хәләнтман тёпиет күтәлән дәхсәнә өнумсат.

Щащи па вән щащи вәра хәрши именән вәснән. Лавәрт вәлупсы оләнән немхуята ўн путәртсәнән. 1937-мит одн Яков Яковлевич рәттәт ташдал хулт вўюм юпийн нәртамлы пәратсы. Вән щащи атәлт хәлум нявләм өнмәлтәс. Щи пурайн Лидия Алексеевна ашиена яртъяң ол тәп вәс, лўв юпелн вет луват па яртъяң тыләш луват тёпиеңән ашилы хәшсәнән. Вән имия па ястасы, ар даңки велпәсләтә, күш и войе сәмәнән мухты питә - пидые иты пәратды... Щи план верты партсы, тәп па ёх киньща кәт пүша аршак.

Щиты Лидия Алексеевна ашел яртъяң ол вўш эвәлт даңкет велпәслүман вәс, муй кәм ёр тәйс - атл-хәтлә рәпитет, ёнкиела нәтәс. Вәна ювмалн, колхоз бригадира пирисы. Кәртән мир яснәт щирн, нумсән вухаль кәща щи мурт хурамәңа хәншты хошак.

Матрёна Дмитриевна нявләмәт өнмәлман, дәмәтсүх ёнтман вәс. Вантә, дапәт нявләм дәмәтты мосас. Сәхат, молщаңт, пуркайт, топрәт, миләт, хә па не ёрнасат тәса ёнтәс.

Лида эвие јшколайн яма вәнлтыләс. Нивл класс етшуптумал юпийн Ёмвош педучилищая мәнәс. Ол мәр вәнлтыләс, щалта нумса юхтас Пулна-

Л.А. Солянова

вәтнвой леккара йиты, вантә, дәйниет щата вәнлтыйлман вәсат.

Щиты вухаль айдат нәнне вой леккара имия. Пил округән Лидия Алексеевна иши мет яма вәнлтыләс, күш вүртә непек щикүш ёша паватты щир тәйс, тәп пакәнәс: «Мис сурма питә ки, ма касна хота тәхәрдәюм». Неман юхи хәшум экзаменә «5» юка-на «4» отметка мәслә.

Вәнлтәтә ёхн нумсән нәнне Тюмень вош исследовательской института китти вүртес, тәп Сүмәтвош район кәшайт непекәң айдат не иши давалсат, вантә, Тюмень вош щит Тюмень вош, рәт мүвienән нумсәң айдат хуят вәра мосл. Щиты Лидия Алексеевна Ван-

зетур кәртән вой леккара рәпитетты питәс.

Әхәт вухаль имия пәщта кәщая вохсы. Ветхущъяң ол мәр Л.А. Солянова щата кәщая вәс. Василий Фёдорович Терентьев пидыел пила нялъяң ол и нумәсн, и вәрн вәлләңән. Хәлум эви өнмәлсәнән: Анастасия, Мария па Вероника.

Беткәм ол юхлы вухаль имия Саранпауль кәрта касләс, мет ай эве-ла пушхат пила нәтты.

Рәпитетмал пурайн Лидия Алексеевна тыйты вәр сәмәңа тәйс - 30 хәншән лытлы пәрәхшәпәт тыйс. Рүттәтәт вүша ювмалн, роман, ёнтасты вәр мәстәс. Интәм тәса па шакпака ёнтум хурамәң вухаль кимит ёрнас щи

етшәл. Щи тумпи ѹис щирн намтәт, түтщаңт, нирәт па па шуши мир дәмәтсүх ёнтәл.

Идатн Лидия Солянова юх дөрәт мухты ѹис рәттәт оләнән уша вәрты па нух хәншты питәс. Щи вәра Саранпауль кәрт ѹис пурмәсат әкәтты па шавиман тайты хотн рәпитетты савр-вавр имие Любовь Стаканова партсәлә. Тыләш мултас вухаль ими хүб ѹис вўш эвәлт вәлум рәтгәлә оләнән айт әктәс, хурат кәншәс, әктүм утдал ияха дәштәсәлә, дәлн юх дөр хәншты. Интәм Лидия Алексеевна юх дөрн нивл вән рәт дәштәтман вәл, хута 800 мултас рәт хәннәх нух хәншман. Щит щенк вән па вудаң вәр.

Рәт дөр дәштәтмал пурайн Лидия Алексеевна уша вәрәс, хуты 1937-мит одн Яков Яковлевич Солянов вән опрашл нәртамлы пәратум киньща вудаң даљ хәрн нядәр рәт хәннәх, ёнки па аши хүват, ухлал пунсат. Җыв Ленинград мүвн далајсум ёх шавиты и тәхийн шависыйт.

Щи тумпи Лидия Алексеевна уша вәрәс, хуты дўв вән опрашл Яков Яковлевич уездника вәс, щит пәта, мәтты, мултас арат вәрста мүв хәрн нух хәншы, дәлн веккеши щиттәт тайты. Интәм хуятн вәлә, мәтта тәхийн щи мүвәт вәлләт...

Мүн Лидия Алексеевна вүша яснәт китлүв, айтедн өнмәң хәннәхә вәлтәт вухаль имия кәшилә-мәшлә хурамәт дәштәтман елды ат вәл!

Ирина САМСОНОВА

«Щащем хәнши» вөр оләңән

Ай воштән па кәртәтн вәлты ёх вөрәт нух алумты щира нәмасыя «Культурная мозаика малых городов и сёл» нәмпи кәсупсы дәштәтман вәл. Щи оләңән мәнема «Благотворительный фонд города Тюмени» тәхийн рәпитетты нә Светлана Дремлюга путәртәс.

Лўв ясәңдал щирн, 1998-мит ол вүш эвәлт нётупсәт вөрман рәпитет: «Мүң 1999-мит одн Тюмень вошн благотворительной фонд пүншсүв, мәнум одн хәс тәл постасүв. Щи вөр мүң хушева Европа эвәлт юхтәс, щи вөр 120 ол мәр мир хұваттыйн тәлә. Арсыр рәпитеттә тәхета, хәннекүятта мосты вөрәтн нётлүв. 2014-мит одн мүң «Культурная мозаика малых городов и сёл» кәсупсы тәты питсүв, мәта ута «Благотворительный фонд Елены и Геннадия Тимченко» вухәтн нётл. Тәм кәсупсыя ай воштән па кәртәтн вәлты ёх проекттә китты щир тайләт».

«Культурная мозаика малых городов и сёл» кәсупсыйн округевн вәлты ёх ар пүш кәссәт, щит Нуви сәңхүм район Касум, Ваньшават, Лыхма кәртәтн, Сүмәтвош район Саранпауль вошн, Ёмвош район Шапша, Зенково па па воштән муй кәртән вәлты хуята.

Тәм одн ай кәр тыләшн Игрик воша яңхмәмн ма «Кочующая школа «Щащем хәнши» проект тәты ёх пила вәтаңа йисум, лыв ищи щи кәсупсыйн кәссәт па 2019-мит одн нух питсәт. Щи вөр ух нәңа вәл «Центр этнотехнологий» тәхи кәща нә Евгения Вьюткина. «Кочующая школа» вөр әхтын рәпитеттә Саранпауль,

Кимкъясуй, Сосьва воштән вәлты вухаль ёх. Лыв мәнум ол мәр вет пүш вәнлтыйлты хәр дәштәт, щит Саранпауль хуши кәт пүш, Сосьва, Хулымсунт па Игрик воштән.

Игрик вошн стратегическая сессия мирхот вәрәнты, хута лыв ияха ёктäшүйлман путәртәт, хутыса елды рәпитеттә питләт. Щи вөр тәса вантәс па щи оләңән лупац социологической наукайт кандидат Алёна Попкова: «Лыв яма рәпитеттәт, ләңхаләт лыв районэлн иилуп тәхи пүншты, ләлн хәннекүяттәт сәмәдаң вәлты вөрәт унтасн тыләш вух ёша ат паваттәт. Ма шивааласум, лыв районэл хуши арсыр кәртәт эвәлт ёх ияха ёкайттәт. Щит ям, лыв күтәлн дәхсәңа рәпитеттәт, и мосты вөр тәләт».

Евгения Вьюткина мирхотин Саранпауль вош оләңән ясәң тәс, щата лыв «Кочующая школа» проект вәрты нумаси юхатсыйт: «Саранпауль – щит вухаль ёх вәлты тәхи. Щи воша лўңатлы яң кәрт – Саранпауль, Щекурья, Ясунт, Хурумпауль, Сосьва, Ломбовож, Кимкъясуй, Сартынья,

Патрасу, Верхнее Нильдино». Щата «Мань ускве» нәмпи нявремәт рүтүштәт хәр 1994-мит ол вүш эвәлт рәпител, хута пушхиет вухаль мир йис вөрәта вәнлтыйт. Ияха ки лўңатты, щата кәт щурас мултас нявремәт рүтүшәс. Сыры «Мань ускве» хуши рүтүшум нявремәт па щи вөр түвум ёх интам «Культурная мозаика малых городов и сёл» кәсупсыйн нух питсәт па «Щащем хәнши» вөр тәләт.

Алёна Попкова ясәңдал щирн, щи вөр түвуман лыведа мосл мет мосты ут кәншты, ләлн районән мир щи унтасн тыләш вух ёша вүты щир ат тайтәт. Мултас мосты ай пурмасыет вәрты, елды щиттәт тынытыт мосл.

Мосл лупты, щи кәсупсыйн нух питум ёх вәнлтыйлты щир тайләт. Лыв пәтэла Россия мүвев арсыр воштән вәнлтыйлты хәрәт дәштәттәйт, ләлн лыв вәлты мүведн мосты вөр елды ат тәсät.

Интам «Щащем хәнши» вөр тәты ёх кимит пүшши кәсупсыя заявка непек китләт, ләлн елды щи вөр тәты.

Надежда РАГИМОВА

ВӘЯТН ЩИ ОЛӘҢӘН

«Культурная мозаика малых городов и сёл» кәсупсы 2014-мит ол вүш эвәлт тәлә. Щи пурайн кәсупсыя нýл, щурас мултас заявка непек китсү, Россия мүв 67 тәхи эвәлт щи кәсупсыйн 417 хуят нух питсәт па нётупсы вух ёша паваттәт. Щит арсыр ёмәңхаттәт, мирхоттәт, вәнлтыйлты хәрәт тәты вөрт.

Щурсаң таш дағалман рәпитетсәңән

Виктория велпәс пәнгәлди

Валерий Вэкович, Екатерина Никитична хидән
пила вүлдыхот лыпийн

Мүң мүвөвн катра йис вүш эвәлт мир вүлди дағалман вәсәт. Ин ищи Ёмвош округи Сүмәтвош, Сәрханл, Ёмвош, Нижневартовской па Нуви сәңхүм районатын авиет тайман хәнтәт, вухалдят па юрнат вәлдәт.

Тәм пүш ма дәңхалум вүлди таштатын рәпитетум па вой-хүл велпәслуман кәпәртум кәтәнән оләңән хәншты.

Нуви сәңхүм районан. Тәрум дор вош пүңәлди вәнт кәртән Валерий Вэкович Пяк имел Екатерина Никитична па нявшемләл пила вәл.

Лын ар ол мәр Касум совхозын 10-митпа 8-мит таштатын рәпитети лысән. Вантэ, авие пила рәпитетты түмпел дағарт, лоныщ, ёрт күтн иса хорән таш, войн таш дағалты мосл. Валерий Вэкович Касум совхоз вүләт дағалман рәпитетум олдал оләңән тәмиты лупас:

— Мүң катра совхоз ёх таш яма дағалман тайсәв. Яха вет хуят рәпитетсүв па ийпийн лүң пурайн кашаң ат вүләт вантылдан тәтъялсүв. Иса касләсийлдан вәсүв. Вантэ, вән таш лантал, турнал, сора пәрәнгәләдә. Тови вүш эвәлт иса нәрмән мүвәта щи касләлүв. Щалта Тәрмев сүс пәнә айкәртыйн, мүң па айлата ёхмән мүвәта ийлүв. Тәләтн Вүтвош, Тәрум дор вош пүңәлди вәлдүв. Щата ол мәр ләтү ташт, саккар, сул па па арсыр ләтүттәт ләтүйлсүв.

Талди хопты ташев хот пүңәлди ван щахарн тайсәв. Не вүлсөн вән

ташев атәлта дағалсәв. Вүлдилүв иса ямсыева вантылдан тайсәлдүв. Щалта таш кәщаев ясана хәләнтийлсүв. Күтән вәмән вәсүв.

Валерий Вэкович вәлтад нәпәтт вүләт тайман вәнт шушийн вәл. Лүв вой-хүл велпәсләтү уян хәннечә. Вүртыең шойтуп шурас лаңки и тал мәра тәтъялс. Вүртыең нюхәсн, питы вухарн мүвән-йинкән ёхдалн мәшүмтыйлда.

Екатерина Никитична — Сәрханл мүв хәнты ими. Айлата вәлмалн Пяк ёхн вәртиса па Касум мүва тәсү, щи ширн ин тата щи вәл. Икел пила эвен хот, пухаң хот ёнмәлсәнән.

Пяк ёх кәтәнән Валерий Вэкович па Екатерина Никитична рүттәштәт мәнман юпийн вәнт шушийн кәрт версәнән па щата ѹкан вүлдән тайман вәлтүттән.

Тәм кәтәнән уяңа-пишәңа ар ол ияха вәлдәнән. Кәлташ Анки лынана хәлум нявшеми мәс. Лын яха 40 мултас ол вәлдәнән. Ух әпәтлән нувия ювум именән-икенән хилдует, хилненәт тайләнән. Ин лын пидана вәнт кәртән Екатерина Никитична эвиян вәл. Лүв ўңкала, ащела сыр-

сыр вәнт кәрт вәлупсы вәрәтн нётл. Аңкел пила яха ёнтәсләнән. Вәнт кәртән вәлтүтэ эви яма хошл пүнәң сух ёнты. Вейт, молупщет ай юлн ўңкала иты Наталья кәтәрл. Виктория вән эвән ищи ўңкала, ащел хуша нявшемләл пила юхтыйл. Лүв тухләнвой велпәсләтү тәс эви, товия йитыйн ләнт, васы тәл. Сүса йитыйн хәрши эви ай юханат пәнәтн омсәлләдә, мурта хүл велпәсләл.

Валерий Вэкович па Екатерина Никитична пила лын пухн Анатолий Юлия имел па нявшемлән пила вәлдәт. Анатолий айтедн ащел эвәлт таш дағалты вәнләс. Лыв хулыева иөрн авиелал дағалдәт. Пяк ёх хотин мет ай эви Наталья. Лүв ищи ўлн ащел, ўңкала па яил, упел пила вәл. Наталья вүлди дағалты сәмәң. Сүсн вонышумут яха ўңкала.

Кашаң вәрн вән кәтәнәл хәләнгәләт. Лыв ташедн ләхи сот мултас вүлди тайләт. Тәм нәрмән мүвн, ёхмән мүвн вәлтүтэ ёха дәңхалум лупты, иеллы Най партум, Вәрт партум ёмән вүлдүелән таялдән!

Ульяна МОЛДАНОВА

Тәрум дор нәрумн Валерий Вэкович па Екатерина Никитична

Г.И. Яркина Георгий хиләд пида

Щимәш путэр тәс: «*Катрайн иса вухәт пәштәта хотн лавәлман вәсәт. 1998-мит одн Россия мүвөв юхи хәшум вухән реформа вәс. Полнаватн иши кәртәң мир эвәлт сырлы вәлүм вухәт нух ақатсәлүв, тәса непека нух хәншәлүв, дән еллы үйлуп вухәт ёша мәты. Щи пурайн Россия мүвөвнән лавәрт вәлупсы вәс, ширн итәх хұяттә щи вера ан эвәлсәт. Кәртәң мир совет хот елпийн ақтәшман ўвты щи питсәт. Щәлта пушкан пида милиционер хә юхтәс, имухты шитама йис. Иса вухәт нух ақатсәв. Ма милиционер пида вән вухән хир пида автобусн Нуви сәнхум воша мәнсүм. Ан па вәләм, муйкем арат вух щата вәс. Щәлта банк хуша катра вух үйлуп вух непека пәләтсәв па юхды Полнаватта көрләссүв. Рәпатнекәта үйлуп непек вухн тыләш вух па ал кәртәң мира лыв вухдал юхды мәсләм».*

Галина Ивановна Яркина ащел одәнән сырлы газетайн хәншүм. Щит Иван Васильевич Яркин, лўв Вудан Отечественной даљын далясас. Щи юпийн имена йис. Имел Павлина Яковлевна Вайнбендер, лўв немәш мир эвәлт,

Ипүш вухәң вән хир ёшн каталсум

Щи вәр одәнән Полнават кәртәң ими Галина Ивановна Яркина путартас. Лўв, вантә, хәс вет од пәшта хотн рәпитас.

Днепропетровск воша касалсәнән, щата ѡнтәма йиснән», – путартас Галина Ивановна.

Ашколайн Галина яма вәнләтиләс, тәп немәш ясәң вевтама тайс, а муй пәта? Щиты, неш, вәр вәс: «Мулты путэр немәш ясәң тулмащтаты мосәс ки, имухты аңкем вохсум. Лўв сора тулмащтәл па щи, щит пәта аңкем рәт немәш ясәң ан па вәләм».

Галина тәп ашкола етшуптас, хуты лыв семьялән вән шәк тывас – ащел ѡнтәма йис, нәльян хәтл юпийн аңкел пәрәс. Щиты роман вет нявшрем аңқилы-ашилы хәшсәт. Щи пурайн Омской область эвәлт аңкел апши юхтыләс па лўв хущела вәлтү вохсәлә. Щата Галина училище етшуптас па почтовой оператора йис. Юхлы рәт Полнават кәртәла көрләс. «Щата ар од Корякиннән ими-ики пәштайн рәпитсәнән. Щәлта ма щата рәпиттә олнитсум. Катрайн иса вухәт пәшта хотн шавиман вәсәт, ширн ма пәшта хот пүнәлн вәлүм хотн вәлтү питсум па ин пурал вәнты щата вәлдүм», – лупас Галина Яркина.

1970-1980-мит одәтн Нуви сәнхум район Вән Ас хўват газ турпайт тәты питсыйт. Вантә, Ямал эвәлт газ турпа хўват еллы мәнәс. Щи пурайн Галина Иван Дмитриевич Долгошин икел пида вәйтантыләс.

«Лўв Вагай кәртәң ики, Омск вошн түтәң хопн яхты вәра вәнләтиләс. Щи юпийн мүн хущева «Ганс» нәмпи кран хуща рәпитас. Лўң пурайн карты турпайт па па мосты утат тәсыйт, итәх пурайн Полнават кәртән рәпитсәт, ширн пәшта хотн тыләш вух ёша вүты юхтыләс. Щи юпийн ар од «Заря» түтәң хопн яххас. Ям ики вәс, шаль, 11 од юхды ѡнтәма йис», – тыштуман лупас Галина.

Лўв Елена эвед Москва хон вошн арсыр мирант дәхсәнә вәлтү университет етшуптас. Г.И. Яркина лупас: «Ма вән непек холумты ан вәритсум, ширн шенк дәнхасум, дәнән эвәм вән непекәң ат йис». Щи юпийн Елена Ёмвошн Увас мир департамент хуща рәпитас, ин округ культура вәрәт тәты департамент хуща рәпитл. Галина Ивановна нәл хилы па хилнә тайл. «Павел Курской область хуща тухләң хопн яхты вәра вәнләтил, Лера па Дима Ёмвошн искусство тәхия яххадт. Вән көр тыләш 15-митн Гоша хиләм хәлум ода йис. Тәм тайдын ма Ёмвошн вәсум, хиләм вантман тайсум, вантә, Елә эвәм рәпиттү питас. Ешавәл Полнаватта мәнлүм», – лупас Галина.

Интәм Галина Ивановна Яркина иса рәтдел одәнән непек хәншүм вүтшүйл.

Людмила ГУРЬЕВА

Вәлүпсы – мәт вән уй па амәт!

«Асья кыа» нәмуп ариты тәхи ёх

Вәлүпсы – мәт вән уй па амәт! Кашаң хәтл, кашаң мәрье тәса па амтәңа вәлты мосд. Яна па щиты Сүмәтвош район Саранпауль кәртән вәнләта ювум араң па сәмәң сәран имие Мария Алексеевна Бабикова вәл.

1982-мит ол вүш эвәлт «Асья кыа» (хәнты щирн «Аләң хәнъл») нәмуп сәран имет ариты тәхия яңхты питәс па тәм хәтл вәнты аriman вәл. Щи тумпи 2014-мит олн араң-путрәң имие «КВН» нәмпи юнтәң па нумсәң хәра вохсы, мәта ут Сүмәтвош район хуша ол мәр ипүш дәштәлә. Щалта Саранпауль кәртәң мир күтн тәлн, товийн па сүсн «Муй? Хута? Хән?» нәмпи нумсәң хәр дәштәлә. Ванкүтлә тәл пурайн әмаш нумсәң юнтупсыя Югра мүв вәтаң хә, вухаль мир боксёр, чемпион мира Руслан Проводников юхтыйл. Нух питум ёх вухәң мойлупсыйн катлуптәл.

Мария Алексеевна яснат щирн, кашаң хәтл вулаң, амтәң па әмаш, тәх пурайн кәм ўнтәм, ләлн иса вәрәт нух дәштәт. Щит иса јм, тәп Мария Алексеевна Бабикова 1998-мит олн сәмлә питәс.

Мария Алексеевна

1955-мит ол вәш тыләш 27-мит хәтәлн Сүмәтвош район Щекурья кәртән сема питәс. Аңкел пушхат атэлт енмәлтәс, даварт вәс, айкемн щиты щи вәсат.

1960-мит олн Саранпауль кәртән совхоз вәрсы. Мария аңкел няврәмдал пида Щекурья кәрт эвәлт Саранпауль кәрта вәлты-холты касләс. Айтедн Мария яйнәл күтн енмәс, мосаң, щит пәта пухнән иты мәт наврән па юнтаң няврәма вәс.

Ашкола вүша ювмадн Маша эвие нулевой класса мәнәс. Оләңмит вәнләттән неңәл Елена Алексеевна Бронникова вәс. Машаена лўнәттән вәр мет әмаш вәс. Хәтмит класс вүш эвәлт ариты-якты хәрәтн мир ешалт стиха лўнәттән питәс. С. Есенин, А. Блок, Э. Осадов хәншум стиха мет мосман тайсәлә. Щалта 7-мит класс эвәлт ариты тәхия хәншаньшәс. Щи пурна вүш эвәлт тәм хәтл

вәнты аriman вәл.

Ашкола юпийн Ёмвош педучилишә вәнләттәйләт мәнәс, тәп хәлмит курсан вәнләттәйләт вәрл вущкаслә. Вантэ, ёшколайн вәлман Николай пилые сәмәлн тайты питәс.

Николай щи пурайн Лабытнанги воши сварщик хәя вәнләттәйләс. Сәма рәхты пилыеңән ийха вәлты па рәпитетти питсәнән. Сырыя Мария ёшколайн лаборанта вәс, ёхат ийлуп айлат хоттел ёхн оләңмит пушхие сема питәс. Вәлүпсы хүват Бабиковнән хәлум няврәм енмәлсәнән: кät эвенән мир лекциитти неңәна йиснән, пухие түт хәритетти хуята вәл. Щи тумпи нял хилы тумпи хилы тайланын.

1978-мит олн Саранпауль кәртән вой сух эвәлт ёнтәсты тәхи пүншы.

Мария Алексеевна щив рәпитетти мәнәс. Сәран имие яснат щирн, щи вәнты йинтуп па ёнтәсты лўй кätәлтәниюр ѣн хошәс, еша вәс вой сух эвәлт мет хурамән миләт ёнтты питәс. Не миләт питы вухсәр эвәлт, хә – пеши па вүлни пурты вой сух эвәлт. Щи

пурайн 10-мит бригада Саранпауль кәрт пүнәлн омсәс. Вүлни пурты войт кәрта ванемәсәт. Йыват тәп пушкан эвәлт велты раха.

Еллы Мария Алексеевна вухсар енмәлтә тәхийн рәпитетти питәс.

Совхоз рәпитетнекәт мүвн сыр-сыр ләтуттә төлөве єнмәлсәт: кäртәпка, моркопка, капуста, огурцайт па па ләтуттәт. Вантэ, «Саранпаульской» совхоз «миллионника» альшасы.

1998-мит олн Мария Алексеевна мәшәна йис. Кәртәң леккарәт нәмәссәт давление, хәткем тыләш мәр арсыр щирн ямәлсә, тәп семәл нюр атма йисәт. Щалта икел Николай Михайлович тохтурәт пила ляяватты питәс, тәп щи пурайн Сүмәтвоша китсы. Сүмәтвош эвәлт Ёмвоша, еллы Тюмень пәльнициая – щи пурна Мария Алексеевна ѣн па нәмләлә, атма йис. Вантэ, вән воши ястасы, ух лыпийн вән пүвлупсы енмәс. Щит эвәлт имие сәмлә йис.

Леккарәт муй вәритсәт, щит вәрсәт, Мария Алексеевна семәл вәтшәс, тәп вәлты щир тәм хәтл вәнты така тайл. Пүт кавәртәл, мавәң нянь вәрл, юлн иса систам па хошум. Тәл пурайн хот пүнәлн доныш йира хирл. Муйкем щирн вәритл, щи унтас ши вәл.

Итәх пурайн кা�шилды-мәшилә хәннәхә ѳл рәпата ләштәтти щом ѣн тайл, щи пурайн хән мәшәң хуяттәт щи мурта вәлты, рәпитетти, мир пәта унтас па сәмәң вәр тәтәи вүрратләт. Мария Алексеевна Бабикова щимәш хәннәхә.

Ирина САМСОНОВА

Тэса ёнтэсты нө пурмасан ванлтупсы

Тэта мосванан ай кэр тылдаж хэтмит хаталн Сүмэйтвош районан шуши мирэт культура па декоративно-прикладной творчества хот йитн тэса ёнтэсты нө Раиса Петровна Загородня (Рябчикова) пурмасан па дэмэгтсухан ванлтупсы вэс. Мосл лупты, хуты ямкем арат ханнехэ Сүмэйтвош эвэлт щи ванлтупсыя янхас па уша верэс, муйсар саҳат, ёрнасат, нирэт па сыр-сыр өмэш пурмасат тэса вэрэнтты ханты ненев вэлупсы хуватталн ёнтэл па хурамана дэштэл.

Сырыя ияха ванлтупсыя ёктайшум ханнехуяят тэлпийн тэм тэс ненев путартас, хуты лув мөт одан щосн 1990-мит ол вүш эвэлт Нуви санхум вош национальной культуры тэхийн рэпитты пиньщас. Щи пурайн лув шенк ар гүш район лувати вэлты ай кэртата па вошата немасия янхас па уша верэс, муй ширн ханты ненэйт пүнхан сухат муй па алд сух пила ёнтэслэйт, муй ширн тунты пила рэпитлэйт па хэн тунты хурдлэйт па щит эвэлт сырсыр анэт-сэнэт вэрдлэйт, муй ширн панне муй сорт сух пила рэпитлэйт па муй хурасуп пурмас щимэш хүл сухат эвэлт тэса па ямсыева дэштэты кашан ханты нена рагл.

Шалта Раиса Петровна айкел верэс, хуты лув ёнжел. Ваньшават кэртэн не вэс па щит пята Ас хуватн вэлты ханты ненэйт ёнтэсты верэйт иса ин тэмхэлт вэнты сэмэна тайдалэ. Щиты лув айлтыева ханшет эвэлти па не ёрнасат ёнты питэ. Иши 1990-мит одан Санкт-Петербург вош А.И. Герцен немуп РГПУ хуши культурыология ширн вэнлтыдас па щи тэхийн вэн непекаца йис. Тэлантелн 11-кем ол мэр методист ширн па Нуви санхум вош национальной культуры тэхи кэща ланкар нена вэс па рэпитэ. Эхэт Сүмэйтвош район национальной культуры тэхия кэща ненэрэпитты паватсы. Щи пурайн лув ияха рэпитты нендал пила арсыр хураман дэмэгтсухан муй пурмасан ванлтупсэт ханты муй вухаль мирэт пята тэса па түнцирэн исалдэштэйт. Кашан пурайн тэса ёнтэсты муй вэрэнтты ненэйт күтэлн ияха ёктайшийлдэйт па айлат эвет ищты сыр-сыр ёш рэпатая вэнлтэйт.

Сүмэйтвош район арсыр кэртэн вэсэйт па Ванзетур кэрта па немасия янхас. Щи кэртэл хуши, вантэ, Ас вухалдялт вэлдлэйт па лув ияха ханшет пила лылтэсман йис пурайт вүш эвэлт вэлты-

холты щирдлэл дэштэйт. Мосан, щи пята лув ёнты ёрнасад, нэй саҳдал, тыйты вейдал муй па нирдал. Ас ханшет дэмэгтсухат пила иса и ширн мэнлэйт па и хурасуп тэс па хураман ханшет тайдал. Раиса Петровна тэм ванлтупсы манум күтн тэмиты елды лупас: «Кашан ёнтэсты, вэрэнтты нө, вантэ, лув ширдлэл тайлд. Ма ар ол мэр Сүмэйтвош районан рэпитсум па ямсыева вэйтлэм, мата ненэтэн тэм муй тум дэмэгтсух па пурмас хурамана па иши кемн тэса ёнтэса па вэрса».

Тэм ванлтупсыйн, Раиса Петровна яснэйт ширн, лув ёнтуум ханты саҳхал, нэй саҳхат па ёрнасат вэлдлэйт. Ар ол мэр лув хүл сух пила рэпитлэ. Щитэйт эвэлт түтшанэйт па арсыр ай пурмасыет ёнтэл. Шалта тэта нирэт, тьюом вейт па поры вэрты пурайн тайты ёмэн посэйт. Щи поснэн немулты тэхийн леваса шивалдаты ён рагл. Вантэ, тэса ёнтэсты ненев ин немасия тэмш лэмэгтсухан ванлтупсы пята щитэйт хурамана ёнтэс.

Мосл лупты, хуты Раиса Петровна араттэлн 24 ол мэр ханты культурыев хуши рэпитмал. Ин лув рүтшуман вэл па ищты пурга-пурайн ёнтэсл.

Эхэт тэм дэмэгтсухан ванлтупсыя ёктайшум ханненхуяят тэса ёнтэсты не верум пурмасат оданын сыр-сыр айкелэн яснэйт тэсэйт. Сүмэйтвошан район Ас-угорской институт хот йит кэща нө Любовь Кашлатова ияха юхтум ханненхуяят тэлпийн Раиса Загородняя дэштэйтум дэмэгтсухан ванлтупсы оданын тэмиты лупас, хуты кашан дэмэгтсух муй пурмасые тэта шенк өмшэ па ханты ширэти ёнтман вэл. Ханшан па ищты хураманыт. Мүн тэса вэрэнтты ненев пүнхан сух пила, хүл сух, нэй сух па тунты пила ищты ямсыева рэпитты вэритлэ. Щи тумпийн Раиса Петровна айлат эвет ищты сыр-

Р.П. Загородня

сыр түнцирэн ёнтэсты, тыйты, тунты пила рэпитты вэрэта пуралайт вэнлтэл.

Цшуши мирэт культура па декоративно-прикладной творчества хот йит методист ширн вэлты нө Любовь Вынгилева путартас, хуты тэм тэса ёнтэсты ненев ванлтупсы шенк яма вантасл. Мосл лупты, муй ширн кашан ханненхэ, мата хэйт-ненэйт тэм ванлтупсыйн вэсэйт, шенк ар ям ясан Раиса Петровна ёнтуум дэмэгтсухат муй верум пурмасат оданын тайсэйт. Тэм йис пурайн, вантэ, тэмиты ханты ширн тэса па хурамана верум рэпаратайт нын иса немулты тэхийн вантты муй шивалдаты ширн леваса ён па мушатдаты.

Сүмэйтвош район шуши мир культуры па декоративно-прикладной творчества хот йит кэща нө Калерия Супрун лупас: «Ма ширэмн, тэм шенк хураман ванлтупсы вэс. Муй арат нумас па ёр кашан тэса верум юлн вантасл. Муй хурасуп ханшийн эвтум саҳ, түтшан, нир, ёрнасат, нэй саҳхат па хураман ай пурмасыет. Нэмастэмн, елды тэмш тэса ёнтэсты ненэйт ванлтупсэт па дэштэты мосл!».

Любовь Вынгилева верум айкелдэйт ширн ханшас
Владимир ЕНОВ

Интернет эвәцтвўюмхурдат

Ешавәл мүн, Россияевн вәлты арсыр мирәт, 75-мит пүш Вулаң Победа постәты питлүв. Вулаң Отечественной даљь оләнитум пурайн мүн хәнты, вухаль, юрн мирлүв ищи рәт мүвеев эвәлт вуракт вишитты мәнсәт. Мүн увас мирлүв йистедн мет яма вой-хүл велпәсләты, вүлә таш лавалты хошдат. Лыв арсыр пушканат эвәлт войт велты хошдат, щирн мүн икилүв ванкүтлы стрелковой, артиллерийской тাখета вүсыйт, щи тумпи итәх хуяттә ям разведчиката вәсәт.

«Хәтл» нәмпи хәнты-вухаль мирнән театр ёх Вулаң Победа хәтл постәты пәта арсыр етхоттәт ләштәтләт.

Мет сырь лыв хәнты мир писательн Еремей Айпинан хәншум «В окопах, или явление Екатерины Великой» путәр хүват етхот альдат. Хәнты Еремей Данилович Ёмвошн Вулаң Отечественной даљын далясум хә Алексей Разбойников пида вәйтантыләс. Щи ики нәмасия карты кел хүват айкеләт китты батальон хуша кәща Александр Красильников ләнкәр хәя вәс. Щи батальон хуша тәп ненәт вәсәт. Лүв пилэла путәртмал юпийн Е.Д. Айпин «В окопах, или явление Екатерины Великой» нәмуп путәр хәншәс.

Етхотн мүн Екатерина айдат эви шиваләлүв. Щи етхот сәма

Даљь оләнән етхоттәт вантты юхтаты!

Е.И. Захаров –
театрревкәшәхе

рахты вәр оләнән. Итәх хуяттә лупләт, даљь пурайн щи вәр пәта кәм ѡнтәм вәс, тәп даљь – щит ар хуят вәлупсы пура вәс, лыв ищи даљь пурайн икена муй имена йисәт, мой вәрсәт, даљь суханты пура лавалт, лән елды уяңа вәлты. Щи етхот Москва хон вош эвәлт юхтум режиссёр нә Ана-Ксения Вишневская ләштәтәс. Щи не унтасн «Хәтл» театр ёх ар әмашт етхоттәт альсәт.

Щи етхот альты щи-ра Светлана Алексиевич хәншум «У войны не женское лицо» киника эвәлт па Хәннәхә па Мүв-Авәт музей эвәлт мосты айкеләт вүсыйт.

Щирн етхотн мүн Югра мүвеевн вәлум Вулаң даљын далясум ёх путәрт хәләнты вәритлүв.

Щи тумпи режиссёр хә Леонид Архипов юнты ёх пида даљь

райн хәншум поэма па па путәрт пәта лүв кимит степень «Отечественной даљь» орденан мәсә.

Щи тумпи тәм етн пурайн даљь оләнән арат хәләнты вәритлүв. Вантә, даҗарт даљь пурайн солдатлүв арат иши хәләнтсәт. Щи арат эвәлт лыв ёрәнә-щомәңа йисәт. Щи пурайн лыв пиရаш ёх, ўңқидал, ацилдал, имилдал па нявремәләл оләнән нәмәссәт па та-каншак вуракт пила тарәндәсәт.

Вулаң Победа ёмәнхәтл пурайн нявремәт «Елена Премудрая» моньщ вантләт. Щит артист па режиссёр Александр Тургачёв ләштәтл. Пушхиет уша вәрләт, хутыса йистедн рүш мир вәсәт, муйсәр хотн вәсәт-холсәт, муйсәр ләмәтсүхәтн ўңхәт, муйсәр ёмәнхәтләт постәсәт па па вәрәт оләнән.

Тынәң ёх, «Хәтл» нәмпи хәнты-вухаль мирнән театр ёх нынан даҗарләт. Ас нопатты тыдаш ёмәнхәтләт пурайн етхоттәт вантты юхтаты!

Людмила ГУРЬЕВА

Непекәт лүнәтты ёмәңхәтл пүншсы

Ай көр тылдәщи Ёмвоши Югра мүвев Государственной библиотека хот йитн киникайт лүнәтты айлат па вәнделт хәннәхуяттәт ияха юхтыйләсәт. Щи вәйтантупсы пурайн ияха юхтум нявшемәт па вән хуяттәт XIII-мит пүш айлат ёх киникайт лүнәтты ёмәңхәтл пүншсәт. Округев луватн верум ёмәңхәтлә ар хәннәхә юхтәс, щит поэттәт, писателят, олջопи сыр-сыр хурамәң хурат хәншты хәйт-нәңдәт па щи хуяттәт, мәта ёх кашәң хәтл мәнты мәр иса киникайт лүнәтман вәлдәт.

Е.Ю. Богданова

Мосл, лупты, хуты округев вән ёмәңхәтлә мойң хәннәхуяттәт юкана Евгений Яковлев – олջопи хурат нәрты па «Вольф Хельсинг» па «Ай эви па кев» әмәш киникайт хәншум хә, ай нявшемәт пәта ям моньштәт тәса хәншты нә Наталья Пивоварчик па Виталий Ботвин – хурасәң непекәт ләштәтә хә тәм хәтләтн нявшемәт пила вәйтантыйләтти па айкеәт вәрты юхтыйләсәт. Щи вер түмпийн округев мүв тәм XIII-мит детской па юношеской фестиваль вән ёмәңхәтлән арсыр вәйтантупсәт писателят па дыв хәншум киникайдал оләңдән вәсәт, арсыр әмәш еңта пәсанәт нявшемәт пәта версыйт. Щалта айлат хәннәхуяттәт поэттәт муй

па писателят ёхн стихәт па сыр-сыр әмәш пүтрапт хәншты тәса вәнләтсайт. Вантэ, мосаң, айн-айн щи айлат хуяттәт эвәлт иши непекәт хәншты хуяттәт тывләт. Мәт вулаңа тәта вәс, щит хуты Ёмвоши па иши ипуляң Каркатеевы па Пойковской вошнәнән Нефтеюганской районн арсыр литературной вәйтантупсәт писателят пила ләштәтсайт.

XIII-мит детской па юношеской фестиваль пүншум хәтлән киникайт лүнәтты хәннәхуяттәт елпийн ям вүща ясәң яис пурмәсәт ёкәтты хоттәт, библиотекайт, арсыр ванләтупсәт вәрты тәхи па историко-культурной вәрәт ләштәтә округев культура департамент хущи кәшәя вәлтә нә **Екатерина Богданова** тәс. Ләв тәмиты пүтәртәс, мәтты тәмәш вән ёмәңхәтл кашәң ол мүң мүвев писателят, арсыр киникайт лүнәтты хәннәхуяттәт па библиотекаитн рәпитеттә нәңдәтә шенк мосл. Кашәң пүш, хән тәмәш ёмәңхәтләт вәрдәйт, сыр-сыр әмәш вәйтантупсәт иса мәнләт. Ләв ясәңләд ширн, тәм хәтләтн айлат па вәнделт ёх арсыр поэттәт муй писателят

Ёмәңхәтлә юхтум ёх

О.М. Павлова

И.А. Ширманов

пила вәйтантыйләтти па дыв йилпа хәншум киникайдал уша павәтты веритләт. Щит пәта тәм кәща нә ләнхал, дәлн тәмәш вән ёмәңхәтл түнцириңа па тәса елды ат мәнәс.

Щалта ияха ёктәшум мойң хәннәхуяттәт, киникайт лүнәтты ёх елпийн округев Государственной библиотека хот кәща **Ольга Павлова** ям вүща ясәң вәрәс. Ләв пүтәртәс, хуты ар непек лүнәтты хуят вәлупсы хүватн шенк нумсәң па ушәңца сашаңа йил. Щи пәта щимәш хәннәхә вәлтәхолтә щирәл ишипа кеншака йил. «*Ма тәмхәтл ишити ямсыева нух амәтты веритлум, хән ямкәм арат пух муй эви ин мүң киникайт лүнәтты хотэва йилуп непекәт вүты яңхәт*», – щиты Ольга Павлова

лупәс. Лүнәтты вер, ин дыв щирәлн, щит шенк вулаң па мосты вер. Щит пәта Югра мүв библиотека хот кәща нә шенк ләнхал, дәлн тәмәш киникайт лүнәтты хәтләт елды иши түнцириңа ат мәнәт.

Округев XIII-мит айлат ёх киникайт лүнәтты ёмәңхәтл пәта Югра мүв «Союз писателей России» нәмуп тәхи кәща ләнкәр хә **Игорь Ширманов** тәмиты лупәс: «*Ма щирәмн, тәмхәтл арсыр ям киникайт лүнәтты хә муй нә хәләвт ушәңца сашаңа йил па ям рәпата лүвела иса мушатты веритл*». Щалта Югра писателят айлат хуяттәт стихәт, пүтрапт хәншты па вәнләтләт.

Владимир ЕНОВ

Тәм пура вәнты мевл, посл кәншлы

Филипп Михайлович Конев 1925-мит олн Ямал мүв Лорвош район Муши кәртән сема питäс. Лўв сәран мир эвәлт. Лыив семьяел тынесты вәр яма тәйсät. Лўв ащел Питдор кәртән җапка тайс. Филипп Унセル кәртән җапкайн тынесты хәя рәпитäс.

Лўв лыпäт єнумты тылдäш 1943-мит олн Пулңавäт вош эвәлт даля мәнäс. Даљ пурайн вера давäрта мәшмälссы, щирн Ас нопäтты тылдäш 4-митн 1944-мит олн госпиталь эвәлт юхи китсы. Лўв «За победу над Германией» немпи мевл пос ёша холумтäс. Тәп шаль, щи эвәлт тәп непек хäщäс. Ин пура вәнты лўв нявремдел щи мевл пос кәншман даљ архива непекäт хäншäт.

Даљ юпийн Пулңавäт вошн партийной ўшколайн вәnlätyldäс, щäта Анастасия Николаевна Ландо пида вәтаца йис. Мой вәр-

сäнäн. Лорвошн вәлты па рәпитты питсäнäн. Лыин хотэнäн хәт няврем сема питäс. Лўв Зинаида, Маргарита па Елизавета эвидал Югра мүвеин рәпитман вәлдäт.

Ма щащем апщел Филипп Степанович Тараков даљ эвәлт юхтум пурайн Анна Михайловна Конева имия вүслэ, щирн ирёта йисöв. Лыв ищи Лорвошн вәсät. «Кät Филипп вәйтантыйлман күтэнäн тәп даљ олдäнäн нәмäлдäмäсäн, мүнэва нөмүлт пурайн щи олдäнäн ан путärtäс», – лупäс эвел Елизавета Филипповна Машуто

Ф.М. Конев имел па нявремдел пида

(Конева).

Даљ юпийн Филипп Михайлович хäняя хўл велäслäтäи ёх вантман тайс, вантэ, инспектора вәс. Щи тумпи велпäс ёх эвәлт вой сух äktäс.

Тәп даљ пурайн елдäл лыпийн хäшум нёлдäт эвәлт ванкүтлы давäрта мәшиятäс. 1967-мит олн

äнтäма йис, Лорвошн шавиман вәл.

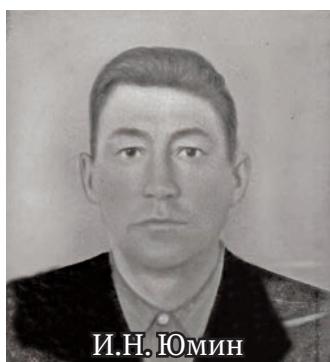
Интäм лўв нявремдел па хилылал Победа хäтл пурайн лўв хурл пида шәшäт.

Филипп Михайлович, вән пәмашипа Победа хäтл пäта.

Людмила ШУЛЬГИНА

Нын вәрдäн мирн нәмман тайльыйт

Вудан даля яңхум Сүмäтнюл кәртäң ики Илья Николаевич Юмин олдäнäн карты кел хўват Валентина Ильинична Сигидина (Юмина) путärtäс:

И.Н. Юмин

– Ма ащем хәлум даля тәттäясы, щит финской, Вудан Отечественной па японской далята. Лўв «Сибирской батальон» хуша артиллерияйн снайпера вәс.

Еша вәс мәшмälсса па Москва хон вошн госпиталиа пунсы.

1944-мит олн ащем лўв сема питум рәт

Сүмäтнюл кәртäла юхи юхтäс. Щи олдäтн кәртäн айлат эви Анна Гришкина пиркашека рәпитäс, лўв Тўкъякäн кәрт эвәлт вәс. Айлат хуятäн нумäс вәр-сäнäн ияха мäнты порыверты.

Щи тумпи И.Н. Юмин колхоз кәщая вәс. Лыин тарма рәпитсäнäн, ар нумäс, ар ёр пунсäнäн ям вәлупсы пäта, дәлн мүн па иса мир няхäн веншäн ат шәшäт. Лыин нивäл няврем єнмäлсäнäн.

Хулыева вәна, семьяяңа, хилдәца арсыр вән вошäтн вәлдäт. Сандра йивпухев ай упел пида Ваньщавäт кәртäн вәл.

Вудан даљн вәлум мир па щи олдäтн тарма рәпитум ёха лупты лänхадум, хўв йис, хўв нәпäт вәдат! Нын вәрум вән вәрдäн мирн нәмман тайльыйт.

В.И. СИГИДИНА
пида путärtäс
Людмила ЗУБАКИНА

Ханты ясанг
(Хантыйское слово)
№ 8 (3548), 23.04.2020

Соучредители
Дума, Правительство
Ханты-Мансийского
автономного округа – Югры
Издатель
Департамент общественных
и внешних связей Ханты-
Мансийского автономного
округа – Югры

Редакция

Врио директора, главный
редактор – **Кондина Г.Р.**
Телефон (3467) 33-22-72

Заместитель главного
редактора – **Вах Н.И.**
Телефон (3467) 33-24-02

Ответственный секретарь –
Рагимова Н.В.
Телефон (3467) 33-24-02

Адрес редакции и издателя:

628011, г.Ханты-Мансийск,
ул.Комсомольская, 31
тел./факс (3467) 33-17-52

E-mail: gazeta@khanty-yasang.ru
Газета размещена на сайте
www.khanty-yasang.ru

Отпечатано:

ООО «Новости Югры-
Производство» г. Сургут,
ул.Маяковского, 14.

Индексы 04393, 54393

Тираж 2166 экз.

Заказ 1469

Цена свободная

Газета
зарегистрирована
Управлением Федеральной
службы по надзору в сфере
связи, информационных
технологий и массовых
коммуникаций по

Тюменской области,
ХМАО-Югре и ЯНАО.

Свидетельство о регистрации
ПИ №ПТУ 72-00796
от 23 января 2013 г.

Мнение авторов
публикаций не
обязательно отражает
точку зрения
редакции.